

Jan Bacher ≡ ret

Henvisning: Opret henvisning til hovedomtale af denne person: ≡ ret

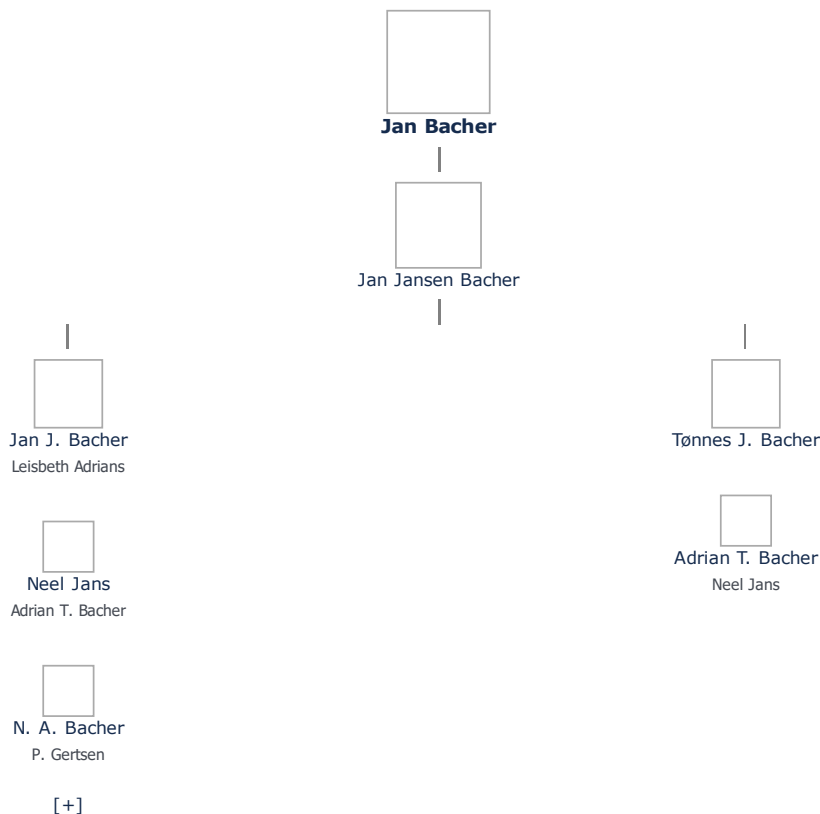
Offentliggørelse: Alle informationer om denne person vises offentligt. ≡ ret

+ tilføj

Født - tid og sted ≡ ret (ikke angivet)	Forældre + tilføj Ikke angivet Angiv 'forældre ukendte'
Død - tid og sted ≡ ret (ikke angivet)	Ægtefælle/livspartner(e) + tilføj Ikke angivet Angiv 'ugift'
Begravet - tid og sted ≡ ret (ikke angivet)	Børn + tilføj Jan Jansen Bacher (1575 - 1611 eller senere) ≡ ret

Stamtræ Vis lodret stamtræ Optræder denne person i andre stamtræer? Se/ret seneste nyt fra bruger 1748

Stamtræet viser op til 4 generationer af forfædre og 4 generationer af efterkommere. Det er markeret med [+] hvor stamtræet fortsætter. Som opretter af stambladet kan du se stamtræet i sin helhed ved at [klikke her](#) (vises i et nyt vindue)

Vis også personer oprettet af samme bruger som ikke p. t. har angivet relation i lige linie til Jan Bacher.

Livshistorie

Livshistorien anvender kun ét afsnit. Klik her for at bruge standard-disposition

LIVSHISTORIE - TEKST

≡ ret

Der var to mænd med navnet Jan Bacher blandt de oprindelige nederlandske indvandrere til Amager. De tos efterkommere har sandsynligvis giftet sig ind i hinandens slægter. Men de ældste kilder gik tabt under svenskerne afbrænding af Amager i 1658

DE NEDERLANDSKE FAMILIER

I 'Münchensamlingen' findes en navneliste med en lang række hollandske navne. Den er udateret, men har sikkert været tænkt som fordelingsnøgle til de forskellige byer på Amager for et forventet antal tilrejsende.

Listen er muligvis udfærdiget af Pompejus Occo og videresendt til kongen som resultatet af den udvælgelse, der må have fundet sted.

I navnelisten opregnes 164 personnavne - fortrinsvis mænd og sandsynligvis familieoverhoveder. Det må betyde, at det samlede, forventede antal immigranter må have været i størrelsesordenen 700-800, hvis hver familie har været på 4-5 personer.

Navnestoffet i listen er meget lig det, som vi senere træffer i kirkebøgerne og endnu i dag finder anvendt. Af mandnavne genkendes: Jan, Dirch, Willum, Adrian, Isbrandt, Tønnes, Cornelius, Peter/Pieter, Gert, - og af de få kvindenavne: Gerte og Trein.

Der synes altså at være en klar forbindelse mellem navnene på denne liste og de senere indvandrere. Vi ved blot ikke, om det rent faktisk blev nogle af disse personer, der kom til at befolke Amager og i alle tilfælde var det næppe i så stort et tal.

Enkelte navne i listen forekommer ikke senere i det lokale navnestof: Pieter van Egmont (en lille by nordvest for Amsterdam) og Willem van Tessel (der muligvis har sluttet sig til udvandrerne, da de strandede på hans fødeø, mens de ventede på god vind).

Om disse to mænd med 'geografiske' familienavne aldrig er kommet, eller om de senere har forladt Amager, kan ikke efterspores.

INDVANDRERNES BAGGRUND

Den hollandske indvandring 1521

Nyere forskning tyder på, at indvandrerne kom fra flere steder i de daværende Nederlande, inklusive det nuværende Belgien. Bl.a. fra grøntsagsområdet omkring Mechelen, hvor Elisabeth kom fra og hvor der fandtes en stærk tradition for forædling af grøntsager i 1500-tallet.

Havnebyen Nieuwpoort i grevskabet Flandern, hvor Christian 2.s sekretær Scepperus kom fra, nævnes også. Waterland i provinsen Holland selv var for sumpet et område til, at grøntsagsdyrkingen kunne være foregået på særlig højt niveau. Det ved man fra detaljerede samtidige indberetninger. Dog kunne almindelige bønder være kommet herfra, mens de mere specialiserede gartnere må være kommet fra andre egne i Nederlandene.

Førstehåndskilder, der redegør for, hvor præcist i Nederlandene indvandrerne kom fra, er gået tabt.

Kendetegnende for de historiske fremstillinger, hvori Hollænderbyens tidligste historie omtales, er, at forfatterne må konstatere, at den viden de har, er meget unanceret.

Historikeren Arild Huitfeldt er den første, der behandler emnet. Det sker i 1596, hvor han skriver følgende:

"Anno 1515 lod Kong Christiern forhandle udi Waterlandene i Holland, at i Danmark skulde indkomme nogle Hollænder at boe, hvilke han tilsagde stor Frihed, og om Foraaret 1516 komme her nogle ind, hvilke han indgav en Bye paa Amager at beboe, kaldes Hollænder Byen."

Da forfatteren Erich Pontoppidan kommer ind på samme emne i 1747, gør han meget rigtigt opmærksom på:

"Hvor mange de først hid indkommende Hollændere vare, hvad de første Huusfædre hedde, hvad Vei de kom ad, hvad Gods de førte med sig, hvorledes de først bleve boesatte paa et Sted som andre for dem havde i Eie, og hvorledes de første Privilegiens Ord egentlig lyde, det er Ting som jeg vel vilde oplyse, men kan ei til fulde, og det af den Aarsag, at hos dem eller deres Skout, aldeles ikke findes nogen skriftlig Efterretning ældre, end siden midt i forrige Aarhundrede, da deres Bye udi den Svenske Krig, særdeles i Kiøbenhavns Beleiring Anno 1659 blev gandske afbrændt, og saa got som intet ræddet, ikke engang deres Privilegiens Originaldocumenter."

Disse tidlige historikere kunne ikke vide, at da Christian den 2. i 1523 måtte drage i landflygtighed, medtog han en betragtelig del af sit arkiv. Dette arkiv befinder sig i dag på Rigsarkivet i København i den såkaldte "Münchensamlingen" - en samling, som i 1826 blev lokaliseret til det bayerske rigsarkiv, og som i 1939 atter var helt på plads i København.

Af særlig betydning i denne sammenhæng finder vi heri to dokumenter:

Et koncept til et privilegiebrev til 184 hollandske bønder - affattet på hollandsk, 'udstedt' af Christian den 2. og tidsfæstet til 1521, og desuden en navneliste kaldet 'Amagerregistret', hvori opregnes 164 hollandskklængende navne fordelt på de forskellige byer på Amager, undtagen Dragør.

Vi ved ikke, om disse dokumenter kun er tænkt som udkast eller om det, de foreskriver, er blevet ført ud i livet. Ingen af dem er dateret, signeret eller forsynet med kongens segl. Vi kan dog med dem som udgangspunkt få en idé om, hvad der er foregået før og efter, at de hollandske indvandrere ankom til deres ny fædreland.

I 'Münchensamlingen' finder vi endvidere et hefte i pergamentomslag. Heri aflægges Pompejus Occo, kongens forretningsforbindelse i Amsterdam, regnskab for sine udlæg i perioden 27.4. 1520 til 12.6.1523.

Enkelte af regnskabsposterne synes at pege i retning af, at Pompejus Occo var medvirkende til hollændernes afrejse fra Holland omkring årsskiftet 1520-1521.

Hvis det er rigtigt, sådan som historikeren Arild Huitfeldt anfører, at forhandlingerne om en hollandsk bosættelse på Amager tog sin begyndelse i 1515, og at de første indvandrere kom til Amager så tidligt som i 1516, må man formode, at der på dette tidlige tidspunkt kun har været tale om en mindre gruppe af bønder.

De er i så fald taget afsted kort tid efter, at forhandlingerne er blevet påbegyndt. Langt størstedelen af de hollandske bønder var endnu på dette tidspunkt forpagtere af jorden, men dog frie. De kan da have ladet sig friste af det favorable tilbud. Muligvis har de kun begivet sig ud på den lange og besværlige rejse fra Holland til Danmark for at tage stedet i øjesyn.

De eksisterende kilder giver os imidlertid ikke belæg for, at bosættelsen har fundet sted på dette tidspunkt. Der hersker derimod næppe tvivl om, at det er Pompejus Occo, der har forestået forhandlingerne.

'...udi Waterlandene i Holland...'

Det er Arild Huitfeldt, der første gang udpeger 'Waterlandene' som hjemsted for de hollandske indvandrere. Vi ved ikke, hvorfra han har denne oplysning, men antagelsen understøttes af nyere undersøgelser.

Navneforskeren Geerte de Vries har på baggrund af det tidligere omtalte 'Amagerregister' konkluderet, at navnestoffet heri afgjort peger i retning af Vestfriesland.

Waterland

Waterland udgjorde omkring 1520 et grevskab i den sydlige del af den daværende provins West-Friesland. Denne og omgivende provinser hørte på dette tidspunkt ind under den tysk-romerske kejser Karl Vs rige. Så lad os i det følgende antage at kolonisterne kom fra 'Waterland'.

Når man i dag besøger Waterland, der ligger lige nord for Amsterdam i den nuværende provins Noord-Holland, kan man stadig fornemme, at de indvandrede hollændere må have følt sig hjemme på Amager. Selvom området i dag er dækket af et kompliceret system af diger, kanaler og sluser, som er resultatet af århundreders kamp mod vandet, er udsynet stadig meget vidt, himlen er 'høj' og det flade landskab meget lig det, vi finder på Amager.

Ser vi nærmere på, hvordan livsvilkårene i begyndelsen af 1500-tallet var i området, aner man måske en forklaring på, hvorfor det virkede attraktivt for en gruppe waterlændere at tage ud på en farefuld færd til Danmark for at bosætte sig på Amager. Waterland er, som navnet antyder, et meget fugtigt og vandrigt område - og var det i udpræget grad omkring 1520. En betydelig del af området lå (og ligger stadig) under havets overflade.

Oversvømmelser var derfor en konstant trussel. Det vides med sikkerhed, at der i 1287, 1375, 1421 og flere gange i begyndelsen af 1500-tallet var meget store oversvømmelser, men der har givet været flere sådanne katastrofer. Disse kunne ændre hele landområder, flytte kystlinier og kostede ofte mange menneskeliv, ligesom det indtrængende havvand kunne gøre jorden uanvendelig i en lang årrække. Allerede fra omkring 1200 var befolkningen i området i gang med at bygge diger og etablere primitive sluser for at holde saltvandet ude og muliggøre afvanding af jorden. Alligevel åd Almere (gammelt navn for Zuiderzøen) sig stadig mere grådigt ind på området. Især ved stormfloder blev vandet presset fra Nordsøen ind i det fladbundede Almere og havde p.g.a. bundforholdene svært ved at trække sig tilbage. Derved kunne der forekomme højvande i længere perioder. Endvidere bevirkede gentagne digebrud ligefrem, at der visse steder opstod indsøer bag ved de eksisterende diger, og at man derfor måtte bygge diger længere inde i landet.

Et andet problem, man måtte kæmpe med, var, at de bløde, lerede jorder ganske enkelt begyndte at synke. Foranlediget af den intensive udnyttelse af den eksisterende jord til agerbrug og kvægavl samt til tørvegravning menes Waterland således i perioden mellem 1200 og 1600 at være sunket flere meter, og yderligere 1,5 m. de sidste 300 år. Menneskenes forsøg på at regulere vandet i samspil med de geologisk betingede ændringer af landskabet fik med tiden mærkbar betydning.

Efter 1400 blev det stadigt vanskeligere at opretholde agerbrug i området. Det blev dels meget svært at holde jorden vandfri hele året - i et terræn, der lå stadig dybere. Dels blev det efterhånden sværere at finde græsning til kvæget. For at opretholde livet blev mange fiskere eller klarede sig med en blandingsøkonomi, idet de holdt fast ved en mindre produktion af grøntsager, kvæg, får og høns. Andre blev søfolk og/eller købmænd. Landbruget mistede derfor sin betydning for den waterlandske økonomi. For dem, der ønskede at fortsætte som jordbrugere, kan én af mulighederne måske netop have været at rejse udenlands.

I det næste par århundreder kom Waterland til at indtage en vigtig plads i det hollandske handelseventyr. Flere byer opstod i området på vigtige trafikknudepunkter og undergik netop i denne periode en rivende udvikling. Det er bemærkelsesværdigt, at de tidligere landbrugere i vid udstrækning holdt sig til deres landsbyer - også selvom de efterhånden som inddæmningen og afvandingen af området skred frem - ikke længere lå ved havet. Fra omkring 1400 og frem boede en stadig større del af befolkningen i mindre bysamfund: i 1400 omkring 30 %, i 1600 over 50%.

Østersøområdet blev ét af de store handelsområder for disse waterlandske købmænd. Her hentede de bl.a. sild og ikke mindst det korn, som de ikke længere selv kunne dyrke i større udstrækning. Af toldregnskaberne for Øresund fremgår det, hvilken enorm andel, de waterlandske landsbyer havde i den hollandske handel. Hvor det topper i midten af 1500-tallet har omkring halvdelen af alle hollandske skibe, der passerer Øresund, en skipper fra Waterland. Mange waterlændere kan altså have været bekendt med landområderne langs med Øresund - og måske også med Amager.

Kilde: Artikel af Lis Thavlov

<http://www.dragoer.dk/page1301.aspx>
http://da.wikipedia.org/wiki/Store_Magleby_Sogn
<http://da.wikipedia.org/wiki/Mechelen>

Kilde Lis Thavlov, www.dragoer.dk/page1301.aspx

[+ tilføj billede](#) [+ tilføj dokument](#) [+ tilføj link](#)

Oprettet 6/11/2009. Senest redigeret: 16/6/2014.

Udskriv med udskriftsvenligt stamtræ **Udskriv uden stamtræ**

[Mail link til denne side](#) [Disclaimer](#)